

Світлана Жуковська,
завідувач лабораторії інформаційно-ресурсного
забезпечення освітнього процесу
Науково-методичного центру «Агроосвіта»,
старший викладач кафедри філософії і освіти дорослих
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
НАПН України

Професійний розвиток педагогів Нової української школи в умовах неформальної освіти

Останнім часом ми багато уваги приділяємо термінам «освітні онлайн-платформи», «електронні освітні ресурси», «електронні засоби навчання». Чому зусилля провідних освітянських установ спрямовані на створення електронних підручників та посібників, відеолекцій, навчального відеоконтенту? Чому активно впроваджуються у освітню діяльність онлайн-курси? Для того, щоб в умовах реформування освіти у педагогів була можливість вдосконалюватись, розвивати професійну компетентність, отримувати нові знання засобами неформальної освіти будь-де, будь-коли, за допомогою будь-яких гаджетів. Вчитель повинен вчитися і переучуватися протягом всього свого життя, а в умовах глобальних змін необхідно сконцентруватись, об'єднати зусилля і вдосконалювати всю систему освіти, для чого неабияке значення має електронна освіта.

Протягом декількох років учасники «Форсайта компетенцій 2030» проводили системний аналіз технологічних, економічних і соціальних змін у ключових галузях економіки та проектували галузеві «карти майбутнього». Це дозволило сформулювати перелік перспективних професій по галузях та визначити професії, які в найближчі роки втратять свою актуальність.

До 2020 року в сфері освіти з`являться наступні професії:

Модератор. Спеціаліст з організації групового обговорення проблеми або колективної творчої роботи з метою забезпечення засвоєння учнями нового матеріалу в ході практичної діяльності.

Тьютор. Педагог, який супроводжує індивідуальний розвиток учнів в рамках дисциплін, що формують освітню програму, рекомендує траєкторію розвитку.

Координатор освітньої онлайн-платформи. Фахівець освітнього закладу або незалежного освітнього проекту, який має компетенції в онлайн-педагогіці і супроводжує підготовку онлайн-курсів з дисциплін, організовує і просуває конкретні курси або типові освітні траєкторії, модерує спілкування в рамках курсів або платформ.

Організатор проектного навчання. Фахівець з формування і організації освітніх програм, проектів.

Ментор стартапів. Це професіонал з досвідом реалізації власних стартап-проектів, який координує команди нових стартапів.

Ігромайстер. Фахівець з розробки та організації навчальних ігор (ділових, історичних, фантастичних та ін.), супроводу ігор з використанням симуляторів.

Розробник освітніх траєкторій. Професіонал, що створює навчальний «маршрут», який пропонує освітня установа, зокрема доступні онлайн-курси, а також тренажери, симулятори. На їх основі розробляє освітній трек з урахуванням психотипу, здібностей і цілей окремої людини.

Ігропедагог. Фахівець, який створює освітні програми на основі ігрових методик, виступає ігровим персонажем. У школах буде заміщати традиційного вчителя.

Тренер по мейнд-фітнесу. Фахівець, який розробляє програми розвитку індивідуальних когнітивних навичок (наприклад, пам'ять, концентрація уваги, швидкість читання, усний рахунок та ін.) за допомогою спеціальних програм і пристроїв з урахуванням особливостей психотипу і завдань

користувача. Розробник інструментів навчання: створює програми і обладнання [1].

В цих умовах відбувається переосмислення ролі педагогів – педагог має бути партнером у процесі навчання. Це одна із умов Національного проекту «Нова українська школа».

Де отримати нову професію? Наразі педагогічні університети не готують таких фахівців. Надія лише на інститути післядипломної педагогічної освіти та тренінги, майстер-класи, відкриті онлайн-курси тощо.

Історія людства знає небагато технологій, що змогли змінити долю цілих народів і цивілізацій. Ними були майже всі революційні інновації в історії освіти: писемність, університет, друкарський верстат Гутенберга, інтернет. Це цілком логічно, бо рівень освіти в суспільстві слугує коефіцієнтом ефективності, на який помножується вся людська діяльність. Якщо електронні освітні ресурси є однією з таких проривних технологій, то їх впровадження в Україні – питання національного значення [1].

Реформою «Нова українська школа», що стартувала у цьому році, передбачено створення Національної освітньої онлайн-платформи.

Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич зазначила, що електронна платформа потрібна для повноцінного супроводу реформи освіти. «Для нас дуже важливо, – наголосила вона, – підтримати вчителів та надати їм інтерактивні онлайн-матеріали, які допоможуть якісно використовувати компетентнісні методики навчання. Також ця платформа має відіграти важливу роль у підвищенні доступу дітей з сільських територій до якісної освіти».

Робоча група з розробки Концепції Національної освітньої електронної платформи на засіданні 15 грудня 2017 року під головуванням Міністра освіти і науки Лілії Гриневич затвердила Концепцію і дала старт процесу розробки Платформи. Рамковими документами є Положення про Національну освітню електронну платформу і про електронний підручник.

Поки у високих кабінетах відбувається процес затвердження положень, вирішуються шляхи фінансування, визначаються виробники електронного освітнього контенту, кафедра філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Університету менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України спільно з Науково-методичним центром «Агроосвіта» створюють унікальний освітній контент для професійного розвитку педагогів України.

Електронні освітні ресурси для професійного розвитку педагогів розміщено у віртуальній кафедрі педагогіки <https://ppo.mk.ua> та Медіатеці електронних засобів навчання <https://nmcbook.com.ua>.

Переваги онлайн-освіти:

- доступність входу в системи онлайн-освіти і можливість здобувати знання і досвід кращих викладачів;
- зручність у розкладі навчання;
- можливість отримання сертифікатів про закінчення курсів, причому вартість іспиту і сертифіката принципово нижче, ніж плата за очне навчання;
- можливість вивчення на прикладах найбільш передових світових практик;
- можливість спілкування на форумах і обміну думками з найбільш цікавими слухачами;
- можливість знайти в мережі курси провідних світових університетів практично з будь-якої тематики;
- онлайн-освіта вимагає від особистості високої мотивації і самодисципліни.

Зрозуміло, що якщо кожен із нас захоче підвищити свою кваліфікацію відповідно до вимог Нової української школи, сучасні університети просто не забезпечать очне навчання для всіх бажаючих. Для цього і створені Віртуальна кафедра андрагогіки і Медіатека електронних засобів навчання, а також масові відкриті онлайн курси (МООС).

New York Times назвала 2012 рік роком масових відкритих онлайн-курсів. Повноцінні університетські курси від кращих викладачів світу – безкоштовно, для сотень тисяч слухачів з будь-якої точки земної кулі. Це революція в освіті.

На червень 2014 року в світі існувало вже близько 2600 МООС – 327% зростання порівняно з 2013! Масові онлайн-курси створюють десятки провідних університетів по всьому світу, а такі країни, як Франція, Китай та Йорданія заснували національні платформи МООС [2]. До цього прагне і Україна.

Якщо у вас є комп'ютер, ноутбук чи планшет, то навчання не буде потребувати значних фінансових вкладень, тому що освітній контент і в Віртуальній кафедрі андрагогіки, і в Медіатеці електронних засобів навчання, і на освітній онлайн платформі Прометеус (Національний університет ім. Т.Г. Шевченка) безкоштовний.

У 1968 році наукове видання Science and Technology писало, що у майбутньому комп'ютеризовані мережі будуть більш важливим джерелом інформації, ніж друковані видання чи телебачення.

У 1980 році одне із видань штату Айова (США) випускало щотижневую колонку «Яким буде життя у 2000 році». Один із текстів наголошував, що освіта буде продовжуватись протягом усього життя. Суспільство буде надавати можливість отримувати освіту протягом життя, незалежно від віку.

Усе здійснилось. Тільки необхідно протягнути руку до комп'ютера і отримати знання...

Яка це радість – вчитись і вчити, розвиватись і розвивати, вдосконалюватись і вдосконалювати протягом усього життя!

Список використаних джерел:

1. <https://www.google.com.ua/search?q=форсайт+компетенций+2030&oq>
2. <https://www.google.com.ua/search?ei=OOj6Wt-MHozA6ATSrWQCA&q>